

[Stein.]

Punkt, og at det, det i Virkeligheden gjaldt om, var at faa Realkreditrenten konverteret, saa vilde Resten efterhaanden følge af sig selv. Ganske vist fik man samtidig gennemført og oprettet en Krisefond, som ogsaa har været omtalt tidligere her i Dag, fik den gennemført endda med et ulimiteret Antal Millioner, men den Idé, som man forbandt med denne Krisefond: at man samtidig skulde sætte ind paa den anden Front og gennem Opkøb af Obligationer hidføre en Situation, hvorunder det vilde være muligt at foretage en virkelig Konvertering, den Idé blev fuldkommen forfuset. Da Fonden var oprettet, blev man grebet af Tvivl og Raadløshed, og det var, som om man overhovedet ikke turde anvende det Instrument, man havde faaet i Hænde. Havde man dengang og i de følgende Maaneder udvist den tilstrækkelige Handlekraft, havde man sat ind paa et systematisk og formaalsbevidst Arbejde med en Konvertering for Øje, er der for mig ikke den fjerneste Tvivl om, at man, saaledes som Pengeforholdene laa, saaledes som Obligationsmarkedet i det hele var indstillet, vilde være kommet et langt Stykke Vej i den rigtige Retning, vilde være kommet godt i Gang med Konverteringen. I Virkeligheden var Situationen overmaade gunstig for et saadant planmæssigt Arbejde for en Konvertering, hvis man havde forstaaet at udnytte Tidspunktet. Jeg viger ikke tilbage for at paastaa, at hvis man blot havde foretaget dette enkle, dette ganske simple Skridt: at lukke for de højtforrentede Serier, at lukke for $4\frac{1}{2}$ pCt. og 5 pCt. Serierne, var der i selve Udviklingen saadanne Kræfter, at Konverteringen alene derigennem vilde være kommet i Gang. Men Regeringen stod ganske usikkert og famlende. Det er tilstrækkeligt at minde om, hvorledes Udtalelser fra Regeringen nærstaaende gentagende bragte Kurserne til Fald, og praktisk og faktisk modvirkede man den Opdrift, som det netop maatte være Formaålet at fremme. Da den højtærede Indenrigsminister omsider i September mandede sig op til Handling, havde det Forslag, han mødte frem med, en saadan Karakter i Retning af Tvangsindgreb og Skattepaalæg, at det ikke havde nogen som helst Mulighed for at komme igennem. Der er altsaa — det er ganske uimodsigeligt — paa Grund af Regeringens Forhalen af dette Spørgsmaal gaaget megen Tid — og megen kostbar Tid — til Spilde, forinden man er havnet i det Forslag, som nu foreligger for det høje Ting.

Om det Forsøg, der her gøres, vil jeg

sige, at det for saa vidt slaar ind paa den Linie, vi fra vor Side stadig har hævdet var den rigtige, som det vil søge Konverteringen fremmet ad Frivillighedens Vej. Man standser nu omsider — det staar i Lovforslagets § 1 — Udstedelsen af $4\frac{1}{2}$ pCt. og 5 pCt. Obligationer og foretager saaledes det første nødvendige Skridt for overhovedet at faa Konverteringen i Gang.

De Bestemmelser, der findes i Lovforslagets §§ 2 og 4, dækker nogenlunde de tilsvarende Bestemmelser i Loven af 29. April d. A. Der er i disse Bestemmelser adskilligt, som efter vor Mening maa vække Betænkelighed, men jeg skal ikke opholde mig derved, dels fordi det nu en Gang i det mindste delvis er blevet lovfæstet, dels fordi Kreditforeningerne i Virkeligheden, for saa vidt angaar de lukkede Serier, har affundet sig med de indførte Bestemmelser ved at benytte den Udvej, som anbefales i det af mit Parti her i Tinget i Foraaret stillede Ændringsforslag, der var i Overensstemmelse med det Forslag, der var fremkommet fra Kreditforeningerne selv.

Men for øvrigt danner dette Lovforslag, som den ærede sidste Taler sagde, kun det juridiske Grundlag for selve Konverteringsarbejdet. Det giver Rammen, det giver Grundlaget, og hvad det saa kommer an paa, er, hvorledes man vil fylde Rammen, hvad man vil bygge op paa dette Grundlag, hvorledes man vil praktisere disse Bestemmelser. Her melder sig da først det Spørgsmaal, hvilket Formaål det er, man vil følge. Tilstræber man en Lettelse af Rentebyrden for Landbruget, eller tilstræber man en *almindelig* Rentesækning? Herom siger Lovforslaget i Virkeligheden ikke noget. Selve Forslaget er rummeligt nok til at pege paa den store Opgave, men i første Omgang er der jo ingen Tvivl om, hvad det er, man vil. I første Omgang vil man, saaledes som det fremgaar af det Materiale, der foreligger, tilstræbe en Rentesækning for Landbruget. Og her tror jeg, at man trods alle de Udtalelser, der i øvrigt kan fremkomme, og som maaske i nogen Grad er beregnet paa at tilsløre, fra alle Sider erkender, at Betydningen af selve denne Rentesækning er blevet i høj Grad overdrevet. Rentesækningen taget for sig og ført helt igennem vil for det samlede Landbrug ikke betyde mere end 8—10 Mill. Kr. Men jeg ved jo godt, at hertil kommer Omskrivningen af Restgælden til Hovedstol, og at man tillægger den Fordel, som vil indvindes ved, at selve Ydelserne bliver mindre, Betydning. Jeg underkender heller ikke paa nogen Maade Betydningen af de smaa Skridt, thi mange smaa Skridt kan jo føre til et